

[Miljøministeren]

hvordan man sikrer, at befolkningen her får rimelige levevilkår.

Regeringen har i tidligere landsplanredegørelser peget på nødvendigheden af, at der gøres en indsats på dette område. Man kunne f. eks. tænke sig, at lokalbutikker i de helt små samfund kombineres med andre former for service. Det kan dreje sig om samkøring af privat og offentlig service, således at købmandsbutikken eller brugsen kombineres med håndkøbsudsalg, bank- og postekspedition og visse kommunale funktioner. Det er meget vanskeligt at administrere, men det var en tanke, man kunne arbejde med.

Også andre former for medvirken fra det offentlige til opretholdelse af småbutikker kan muligvis komme på tale. De steder, hvor der alligevel vil være meget langt til en butik, kan man overveje særlige transportordninger.

Det er bl. a. disse problemer, den daværende regering ønskede at få nærmere belyst, da man i 1978 nedsatte landsbykommissionen. Den skal undersøge mulighederne for at hjælpe de landsbyer, hvor der ellers ikke vil være mulighed for at opretholde den nødvendige service.

Regeringen vil til sin tid lade landsbykommissionens forslag indgå i overvejelserne om, hvordan man kan hjælpe landsbyerne.

Jeg vil gerne redegøre lidt nærmere for de tanker, der ligger til grund for regeringens landsplanpolitik. Udgangspunktet er, at jo mere specialiseret et serviceområde er, jo større befolkningsgrundlag må der være til stede. Det er en samfundsøkonomisk kendsgerning. Man kan lukke øjnene for det, men en realistisk politik må bygge på kendsgerninger.

Den politik, som er kommet til udtryk i de fem landsplanredegørelser, som er fremlagt siden 1975, har som fælles mål, at folk, uanset hvor de bor, skal have et varieret udbud af arbejdspladser inden for rimelig afstand og god adgang til forskellige former for privat og offentlig service. Der må derfor i alle egne af landet være byer af forskellig størrelse. I hver landsdel er der en helt stor by, f. eks. Ålborg, Århus, Esbjerg, Odense og København. Her findes universiteter, meget specialiserede hospitaler, landsdelsscener og andre institutioner og virksomheder, som kræver et meget stort befolkningsgrundlag. I hvert amt er der mindst én større by. I disse byer finder man gymnasier, tekniske skoler

og handelsskoler, hovedpolitistationer og et varieret udbud af butikker og liberale erhverv. Det er også i disse byer, man finder den lange række af erhvervsvirksomheder med et stort udbud af forskellige arbejdspladser og særlige kulturelle aktiviteter og tilbud.

I hver kommune bør der være mindst én by, der indeholder de servicefunktioner, som folk relativt hyppigt har brug for, f. eks. kommunekontor, bibliotek, arbejdsformidling og en skole med tilvalg. I disse byer bør der også være mindre håndværks- og industrivirksomheder, de vigtigste liberale erhverv og en dækkende dagligvarehandel, herunder ofte supermarked. Det er vigtigt, at man kan komme til disse byer med kollektive transportmidler både fra oplandet og fra amts større byer.

Endelig bør der i områder, der ligger langt fra de nævnte byer, være landsbyer, der er så store, at de kan bære en dagligvarebutik, en mindre skole og eventuel anden privat og offentlig service. Det er denne opdeling i forskellige bytyper, som må være udgangspunktet for en realistisk landsplanpolitik.

I de fem landsplanredegørelser, der indtil nu er udsendt, har man angivet nogle gennemsnitlige tal for, hvor mange mennesker der skal til for at danne grundlag for de forskellige funktioner, der findes i de forskellige kategorier af byer, og det gælder også den landsplanredegørelse, som SV-regeringen udsendte i 1978.

Da der har været en række misforståelser med hensyn til disse tal, vil jeg gerne gentage dem. Der er tale om gennemsnitsbetragtninger og naturligvis ikke om faste grænser, som det ellers har været fremført i den seneste tids debat.

Jeg vil også gerne ramme en pæl igennem påstanden om, at regeringen skulle stræbe imod, at der skulle være en særlig minimumsgrænse på 5.000 indbyggere for de byer, der skal vokse. Tallet 5.000 i 1979-redegørelsen stammer fra en rent trafikmæssig betragtning. Der er mange andre forhold, der spiller ind, når man taler om, hvorvidt en by skal udbygges, og det konkluderes netop i redegørelsen, at en række landsbyer med langt mindre end 5.000 indbyggere må udbygges.

Når regeringen i løbet af det kommende 1-1½ års tid skal tage stilling til regionplan-